

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Programele de master online: experiența acumulată și perspective de valorificare

În perioada 4 -5 mai curent, Departamentul studii superioare de master al Academiei de Administrare Publică a desfășurat Seminarul metodic în format online cu genericul „Organizarea și realizarea studiilor la programele de master online: experiența acumulată și perspective de valorificare”, moderat de decanul Departamentului, Ion DULSCHI, doctor, conferențiar universitar. La lucrările seminarului au participat profesori ai Academiei, cadrele științifico-didactice, metodiștii de la catedrele Științe administrative, Economie și management public, Științe juridice, Științe politice și relații internaționale.

În cadrul seminarului au fost abordate obiectivele ce țin de organizarea activităților de instruire la distanță la programele de master în condițiile pandemiei, utilizarea platformelor electronice în realizarea studiilor la distanță în scopul asigurării calității și pregătirii cadrelor înalt calificate pentru serviciul public al țării. În context, profesorii catedrelor departamentului și-au expus punctele de vedere, experiența privind

realizarea lecțiilor teoretice și practice la distanță, a lucrului individual la distanță. Vorbitorii au apreciat tehnologiile informaționale, în speță, platforma ZOOM, ca fiind foarte bune, ele oferind posibilități de a utiliza

diferite metode și forme de predare a cursurilor, precum flexibilitatea, complexitatea de combinare a diferitor forme de predare a materialului, interactivitatea, continuitatea, ceea ce determină o conlucrare constructivă și eficientă între profesori

și studenții-masteranzi. A fost accentuat și faptul prezenței, practic, 100% a studenților-masteranzi la orele online.

Au fost evocate, de asemenea, și dezavantajele studiilor la distanță, precum insuficiența cunoștințelor practice, identificarea utilizatorului, alte probleme de ordin tehnic. Pentru o mai bună predare a cursurilor s-a menționat că este necesar de a-i motiva pe studenții-masteranzi să studieze materialul predat prin a le genera curiozitate, imaginație, cooperare de a avea interes pentru a acumula noi cunoștințe în domeniu.

Alt subiect substanțial, abordat în cadrul seminarului, l-a constituit lucrul individual al studenților-masteranzi, analizat în plan teoretic și practic sub diferite aspecte de către reprezentanții catedrelor, precum ar fi formarea

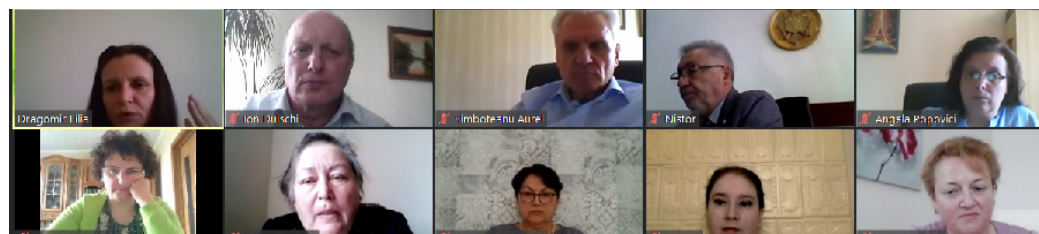
capacităților individuale, spiritul analitic și al cercetării, alte calități și care, în ultimă instanță, servește ca criteriu pentru apreciere în cadrul evaluării finale.

O amplă și complexă prezentare a procesului de evaluare a cunoștințelor acumulate, a nivelului de pregătire a studenților-masteranzi a făcut dl Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, care s-a referit la etapele și standardele de evaluare, la alte aspecte, reieșind din actele normative și guvernamentale.

Participanții la seminar au avut posibilitatea să cunoască și experiența de peste hotare privind studiile la distanță, despre care a relatat studentul-masterand Ion Dînga, de la Catedra Științe politice și relații internaționale, care a făcut o stagiere de o jumătate de an la Universitatea „Adam Mickiewicz” din Poznań, Polonia, în programul de mobilitate academică.

Seminarul metodic „Organizarea și realizarea studiilor la programele de master online: experiența acumulată și perspective de valorificare” va servi ca un imperativ al perfecționării continue a procesului de studii la distanță în cadrul Academiei de Administrare Publică, la nivelul standardelor europene și internaționale.

Ion AXENTI

Prezentăm subdiviziunile Academiei

Direcția editorială

Este semnificativ faptul că acest material încheie seria de prezentări ale subdiviziunilor Academiei de Administrare Publică. Prin înseși esența sa, activitatea Direcției editoriale prezintă o încununare a muncii, eforturilor tuturor celorlalte subdiviziuni, ale cercetărilor științifice și procesului de studii efectuate la Academie, a performanțelor și dificultăților întâmpinate.

În plan istoric, Direcția editorială își i-a începutul odată cu fondarea Academiei de Administrare Publică. Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 483 din 5 august 1993, Academiei de Administrare Publică i s-a oferit dreptul de editor al literaturii metodice și didactico-științifice de profil. Întru executarea acestei prevederi, în cadrul instituției a fost formată o subdiviziune preocupată de aceste activități.

La începutul acestor funcții le exercita Secția relații externe, activitate științifică și editorială. În anul 1994, este înființată Secția metodic-editorială, redenumită ulterior în Sector editare. Din august 1998, acesta devine Secție editare. În anul 2002, activitatea editorială era asigurată de către două subdiviziuni - Secția editare și Secția poligrafie, Academia dispunând și de o mini-tipografie. Din ianuarie 2006 denumirea subdiviziunii respective este Secția activitate editorială, iar prin decizia Senatului AAP din 25 august 2020, i se instituie actuala denumire - Direcție editorială.

Pe parcursul anilor subdiviziunea a fost condusă de Vasile Cioaric, Tudor Deliu, Tudor Chifac, Boris Parii, Vasile Trofăilă, Vlad Ciobanu, Ion Axenti, Mihai Manea. În prezent Direcția

este condusă de Sergiu Vladica.

Contează, însă, ce este acum Direcția editorială. Este Echipa! Din echipă fac parte doi membri ai Uniunii Jurnaliștilor Profesioniști din România - Ion Axenti și subsemnatul.

Ion Axenti, responsabil de editarea ziarului „Funcționarul Public” este mereu la datorie pentru a promova imaginea Academiei ca Centru elitar de pregătire a cadrelor profesionale pentru serviciul public al țării.

Ana Gorea, doctor în filologie engleză, conferențiar universitar, traducător profesionist din engleză și viceversa, dar și redactor virtuoz al articolelor științifice în română și engleză.

Ana-Laura Pașnic, tânără absolventă a Universității Libere Internaționale din Moldova, Facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Jurnalism, Specialitatea Științe ale Comunicării, absolventă a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Facultatea Filologie, Specialitatea Limba și literatura Română, actualmente masterandă la Programul de master Administrarea Publică de la

Academia noastră. Scrie articole, realizează interviuri pentru ziarul „Funcționarul Public”, dar și redactează articole științifice pentru cele două reviste.

Marina Pastuh, inginer-programator, care știe ca nimeni altul să încununeze munca noastră, paginând cu inspirație revistele „Administrarea Publică”, „Relații Internaționale. Plus” și ziarul „Funcționarul Public”, dar și numeroasele lucrări științifice editate la Academie. Cu câtă ardoare, la sfârșit de an 2019, a adunat dosarul pentru evaluarea revistei „Administrarea Publică”, care, după 26 de ani de apariție, a fost promovată de către ANACEC din categoria C la Tipul B.

Este o componentă profesionistă în sensul adevărat al cuvântului. Contează și atmosfera de bună înțelegere și conlucrare. Fiecare membru al echipei în orice moment poate să înlocuiască colegul, știe să „stoarcă apă din piatră seacă” pentru a realiza misiunea până la bun sfârșit.

Misiunea principală a Direcției editoriale este asigurarea reflectării, în revista metodic-științifică trimestrială „Administrarea

Publică”, revista științifico-practică bianuală „Relații Internaționale. Plus”, în ziarul „Funcționarul Public” și pe pagina oficială WEB a celor mai importante evenimente care au loc în instituție - conferințe și foruri științifice, procesul de studii, activitatea Senatului și altor structuri ale Academiei, a catedrelor și departamentelor, derularea unor proiecte naționale și internaționale cu participarea AAP, redactarea și publicarea lucrărilor metodico-didactice și științifice.

De asemenea, Direcția elaborează și redactează operativ pentru plasarea pe pagina WEB a comunicatelor de presă și imaginilor foto de la evenimentele desfășurate în Academie, dar și de la participarea reprezentanților instituției la diverse evenimente internaționale, republicane și de nivel local. În sarcina Direcției mai este și redactarea materialelor Senatului, precum și a altor materiale.

Revista
„Administrarea Publică”

De la începutul editării (1993), au fost tipărite în termenele stabilite și difuzate abonaților 109 nume-

re ale revistei „Administrarea Publică”. Actualmente, revista include rubricile tradiționale „Administrarea publică: teorie și practică”, „Societatea civilă și statul de drept”, „Economie și finanțe publice”, „Instruirea funcționarilor publici: strategii și tehnologii noi”, „Relații internaționale și integrare europeană”, „Tribuna tânărului cercetător”. Pe parcursul anilor, revista a publicat aproape 2 mii de articole științifice în limbile română, engleză, franceză, rusă și alte limbi de circulație internațională, semnate de sute de autori din cadrul AAP, ale cercetătorilor științifici din republică și din străinătate, inclusiv din România, Ucraina, Israel, Rusia, Cehia, Belarus, China și alte state.

Totodată, în ultimul timp, au fost întreprinse o serie de măsuri privind îmbunătățirea calității materialelor publicate în revistă, aplicarea la articolele publicate a Clasificării Zecimale Universale (CZU) și DOI, actualizarea site-ului revistei, lărgindu-se substanțial volumul informației și gama compartimentelor incluse. Drept consecință, prin decizia Consiliului de Conducere al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) din 6 decembrie 2019, revista „Administrarea Publică” a fost promovată din Categoria C la Tipul B.

Începând cu anul 2021, revistei „Administrarea Publică”, dar și revistei „Relații Internaționale Plus” li se atribuie identificatorul DOI prin intermediul Crossref – una dintre cele mai mari corporații la nivel mondial în domeniul înregistrării DOI cu sediul la New-York. Astfel, revista „Administrarea Publică” a devenit mai vizibilă și pe plan internațional, fiind inclusă în bazele de date internaționale – Index Copernicus, Directory of

Research Journals Indexing (DRJI) și Open Academic Journals Index. Pe parcursul anului 2020 și primul trimestru al anului 2021, s-au înregistrat circa 2000 de vizualizări ale revistei în bazele de date internaționale.

Prin hotărârea Senatului Academiei din 19 noiembrie 2020, a fost aprobată o nouă componență lărgită a colegiului de redacție al revistei, acesta lărgindu-se de la 13 la 21 de persoane.

Revista „Relații Internaționale Plus”

Odată cu includerea în componența AAP a unei părți a fostului Institut de Relații Internaționale, potrivit hotărârii de Guvern, Direcției editoriale i-a revenit și editarea revistei bianuale „Relații Internaționale Plus”, care apare din anul 2017, de asemenea, dispune de Tipul B. A fost pregătit numărul 2(18) – 2020 al acestei publicații, care conține 15 articole semnate de 25 autori, 11 fiind din cadrul AAP și 12 de la alte instituții din republică. Revista apare în limbile română și engleză. De rând cu redactarea și traducerea articolelor, Direcția a elaborat un nou design al revistei. Prin aceeași hotărâre de Senat, a fost reînnoit Colegiul de redacție al acestei publicații.

Ziarul „Funcționarul Public”

În calitate de supliment al revistei „Administrarea Publică”, ziarul „Funcționarul Public” inserează operativ cele mai relevante evenimente din cadrul AAP, dar și din activitatea autorităților publice centrale și locale. De la fondare, 1994, până în prezent, au apărut 598 de ediții ale ziarului. Cele mai multe materiale au fost plasate la rubricile „Viața Academiei”, „Administrația publică centrală”, „Administrația publică locală”, „Dezvoltare profesională” și altele. În anul 2020, ziarul a inițiat promovarea mai activă a Academiei prin publicarea unor ample materiale despre catedrele și alte subdiviziuni ale instituției.

Edițiile periodice ale AAP reflectă sistematic problemele teoriei și practicii administrării publice, tranziției la economia de piață, legislației în vigoare, activitatea și experiența acumulată de organele administrației publice, de către funcționarii publici și reprezentanții aleși din republică. Aceste publicații periodice cuprind aria geografică a întregii țări, fiind abonate de către instituțiile administrației publice, funcționarii publici și aleșii locali.

De menționat, că revista „Administrarea Publică” și ziarul „Funcționarul Public” sunt incluse în Catalogul revistelor și ziarelor din republică și, prin intermediul I.S. „Poșta Moldovei”, anual

sunt abonate în localitățile Republicii Moldova.

Asigurarea paginii WEB

Din anul 2007, o funcție importantă a Direcției a continuat să fie asigurarea paginii WEB a Academiei cu informații operative și imagini foto despre evenimentele importante din cadrul instituției. Pe parcursul anului, Direcția a elaborat și a redactat câteva mii de comunicate de presă, imagini foto care au fost plasate pe site-ul oficial al Academiei, de regulă, în ziua desfășurării evenimentului. Majoritatea din aceste comunicate și fotografii și-au găsit reflecția și în paginile ziarului „Funcționarul Public”.

Pe parcursul activității, Direcția a editat, de asemenea, câteva sute de lucrări științifice și metodicodidactice, manuale, monografii și alte lucrări, inclusiv materialele conferinței științifico-practice internaționale anuale „Teoria și Practica Administrării Publice”, care se desfășoară tradițional de ziua Academiei, ale conferințelor științifice internaționale „Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice”, ale meselor rotunde cu participare internațională, consacrată Zilei internaționale a drepturilor omului.

Direcția acordă, de asemenea, asistență tehnică și editorială subdiviziunilor Academiei în editarea de pliante și broșuri, la perfectarea multiplelor acte de uz intern și extern, precum și alte servicii, inclusiv redactarea hotărârilor Senatului Academiei.

Echipa Direcției este hotărâtă să continue cu o și mai mare dăruire de sine misiunea nobilă de cronicar și de promovare a imaginii Academiei de Administrare Publică – Centru național de pregătire și instruire a funcționarilor publici.

Sergiu VLADÎCA,
membru al Uniunii
Jurnaliștilor Profesioniști
din România

După cum am informat în unul din numerele precedente ale ziarului, o nouă promoție de absolvenți ai Academiei de Administrare Publică a primit diplomele de master în drept public și penal, o tradiție semnificativă în istoria instituției, memorabilă pentru toți absolvenții Academiei, începând cu prima promoție din 1994. Vă propunem în continuare câteva opinii ale masteranzilor referitor la anii de studii de la Academie.

Academia m-a învățat că nu există imposibilul

Anii de studii de masterat de la Academie au avut pentru mine o conotație deosebită. În contextul funcției mele de serviciu, am aplicat la programa Drept public. Studiile la Academia de Administrare Publică, în condițiile pandemiei, le apreciez foarte bine, or atât lectorii cât și studenții-masteranzi au dat dovadă de flexibilitate și au încercat să realizeze la maximum beneficiile studiilor la distanță. Învățământul la distanță e un lucru bun în sine, deși omul, vrând-nevrând, are nevoie de cooperare cu societatea, de discuții, echipă, colaborare.

Pe parcursul anilor de studii de masterat am cercetat o temă interesantă din domeniul științei dreptului public „Realizarea contro-

lului de legalitate a actelor administrative în Republica Moldova”. Scopul cercetării l-a consuit analiza reperelor teoretice privind serviciile publice, a practicii internaționale de gestionare a serviciilor publice, precum și examinarea lacunelor existente în legislație și oferirea unor soluții eficiente, care ar fi în concordanță cu normele internaționale și ar corespunde prevederilor legislative din Republica Moldova.

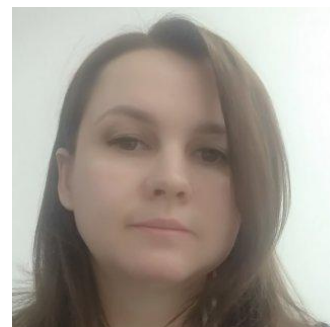
Este de o mare importanță pentru mine faptul că am fost înalt apreciată de profesori pentru această lucrare de cercetare, ceea ce m-a convins încă o dată privind justetea alegerii Academiei de Administrare Publică, întrucât am avut parte de studii acade-

mice, datorită corpului profesoral-didactic de la această prestigioasă instituție de învățământ.

În acest context, pot să afirm că timpul petrecut la Academie m-a învățat că nu există imposibilul, m-a învățat că poți face orice dacă ai dorință și perseverență.

Am avut parte de un colectiv minunat de colegi și de profesori atât inteligenți și erudiți cât și sufletești, mereu cu atitudine prietenoasă și deschisă față de nevoile studenților-masteranzi. În cea mai mare parte, am fost instruit prin cercetare.

Cu o deosebită plăcere accentuez faptul că sunt absolut recunoscătoare Academiei atât pentru programul de studii bine gândit și structurat, cât și pentru pro-

Angela DABIJA,
master în drept public,
consultant principal în
Direcția administrație
publică a Cămarilor de
Stat a Guvernului

fesionalismul și metodele de predare a materialului didactic, ceea ce mă va ajuta și pe viitor de a persevera în domeniul cercetării și științelor administrative.

Mediul academic este acela la care vrei să mai revii

Svetlana CORICIMARI,
master în drept public,
șef-adjunct al Direcției
asistență juridică în
cadrul primăriei
municipiului Chișinău

Și acum îmi stăruie în memorie acele clipe de neuitat, când ne-au înmănat diplomele de master, conștientizând explicit că studiile la Academia de Administrare Publică sunt o sursă necesară de cunoștințe pentru funcționarii publici. Efortul și munca depusă de profesorii Academiei au depășit așteptările. Am

beneficiat de cursuri oferite de profesori cu o înaltă pregătire profesională, iar uneori în discuțiile încinse se pierdea noțiunea timpului. Pe parcursul studiilor, colectivul profesoral-didactic a reușit să creeze o atmosferă atât solemnă cât și colegială, reușind să mă convingă că mediul academic este acela la care vrei să mai revii cu drag. Cu unii profesori continuăm să avem o conlucrare constructivă, care de fiecare dată sunt receptivi și deschiși pentru a contribui la buna activitate a autorităților publice în care activez.

În pofida situației pandemice, pe parcursul studiilor conlucrarea cu profesorii a fost foarte deschisă, s-a reușit rapid adaptarea la noile cerințe tehnologice prin aplicarea noilor tehnologii informaționale. Cât despre mine, personal, pot să afirm cu încredere că studiile de masterat la distanță chiar sunt binevenite unui func-

ționar public care îmbină constructiv teoria cu practica, studiile cu munca.

Cunoștințele acumulate le-am aprofundat în cadrul tezei de master „Încetarea efectelor juridice ale actelor administrative individuale”. Scopul cercetării subiectului respectiv a fost analiza aprofundată a regimului juridic al actelor administrative individuale, studierea acțiunii legii administrative în timp și, totodată, necesitatea responsabilizării autorităților publice, care sunt puse în serviciul cetățeanului, în vederea emiterii actelor administrative legale. Totodată, scopul cercetării în domeniul respectiv a fost și acumularea cunoștințelor necesare pentru asigurarea legalității în activitatea administrativă desfășurată de autoritatea publică în care activez în calitate de funcționar public.

Cunoștințele obținute în cadrul programului de mas-

ter în drept public la Academie îmi sunt vital necesare activității profesionale, desfășurate în cadrul primăriei municipiului Chișinău, care prevede obligația de perfecționare, în mod continuu, a abilităților și pregătirea profesională pentru a presta cetățeanului servicii de calitate. Urmare a studiilor obținute, simt o creștere considerabilă a aptitudinilor de analiză teoretico-practică, cu ușurință mai mare identific soluțiilor optime pentru orice situație. Astfel, în ultima perioadă folosesc des expresiile „potrivit doctrinei...” „așa cum zicea profesorul...”.

Și ca o concluzie, în opinia mea, aș spune că efortul și munca depusă de profesorii Academiei sunt de o valoare incontestabilă pentru imaginea statului care, prin intermediul funcționarilor publici, își realizează politicile sale sociale întru binele oamenilor.

Susținerea prealabilă a tezelor de master

Elaborarea tezei de master constituie una din activitățile studenților-masteranzi care vine să încununeze rezultatul studiilor și să demonstreze capacitatea de a sintetiza cunoștințele teoretice prin prisma aplicării lor în practică.

Catedrele de specialitate, de comun cu studenții-masteranzi, au formulat

tematica tezelor de master, astfel, ca aceștia să valorifice, din plin, în tezele de master cunoștințele obținute și experiența de muncă la locul de serviciu. Ghidați de conducătorii științifici – profesori de la catedrele de specialitate, studenții-masteranzi au elaborat programul de cercetare de care s-au condus în procesul de

lucru asupra tezei de master.

Conform calendarului academic, în perioada 19-23 aprilie, studenții-masteranzi de la studii cu frecvență la programele: *Administrare publică, Management, Relații internaționale, Anticorupție* au prezentat comisiilor de evaluare rezultatele investigațiilor asupra tezelor de master în cadrul susținerii preliminare.

Fiecare student-masterand a prezentat membrilor comisiilor de evaluare preliminară titlul și planul cercetării, sursele utilizate și metodele aplicate în procesul de cercetare. Membrii comisiilor au venit cu întrebări de

concretizare și sugestii pentru îmbunătățirea calității lucrărilor.

Majoritatea studenților-masteranzi au demonstrat un înalt spirit de responsabilitate și de organizare, precum și certitudinea că tezele vor fi finalizate conform calendarului academic și susținute în fața comisiilor de evaluare.

Ion DULSCHI,
doctor, conferențiar
universitar, decan,
Departamentul studii
superioare de master,
AAP

Dezvoltare profesională Managementul serviciilor publice

Sarcina principală a autorităților publice este de a presta servicii de calitate înaltă cetățenilor, iar acest lucru este posibil doar cu personal bine pregătit, competent în domeniu.

Ținând cont de actualitatea subiectului dat, precum și întru realizarea Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 17 din 12.02.2021, Academia de Administrare Publică a desfășurat, în perioada 21 – 23 aprilie 2021, cursul „Managementul serviciilor publice”.

Cursul a fost destinat funcționarilor publici de execuție din subdiviziunile care prestează servicii publice direct cetățenilor din cadrul

autorităților administrației publice locale și a fost axat pe consolidarea cunoștințelor, dezvoltarea abilităților și modelarea atitudinilor necesare participanților în vederea exercitării unui management

eficient al serviciilor publice.

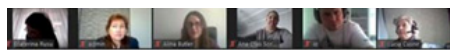
În cadrul cursului, participanții au studiat conceptele de bază ale managementului serviciilor publice și cadrul normativ de organizare a acestora, au identificat căile

de modernizare a serviciilor publice, au dezvoltat abilități de comunicare eficientă cu utilizatorii serviciilor publice, au discutat despre asigurarea protecției datelor cu caracter personal în prestarea serviciilor publice.

Cursul a fost prestat de cadre didactice cu vastă experiență în domeniu care au stimulat implicarea activă a participanților prin utilizarea metodelor andragogice moderne.

Viorica TARĂLUNGĂ,
specialist principal,
Departamentul dezvoltare
profesională, AAP

Gestionarea efektivă a stresului la locul de muncă

Înțelegerea stresului organizațional

Stresul la locul de muncă este unul din riscurile cele mai ridicate asupra sănătății în muncă.

De cele mai multe ori conducătorii se preocupă de consecințele stresului, și nu de agenții indusori de stres în organizație.

Pun accent pe dezvoltarea abilităților de relaționare, capacitatea de a rezista la stres și mai puțin pe schimbarea organizațională.

Sunt preocupați de tratamentul, reabilitarea și procesul de recuperare a angajaților, care au suferit sau suferă din cauza unor probleme grave de sănătate, pricinuite de stres.

Acesta a fost subiectul discuțiilor în cadrul cursului de dezvoltare profesională, organizat de Academia de Administrare Publică pentru

funcționarii publici de conducere și execuție din cadrul autorităților administrației publice centrale. Recent, s-a finalizat cel de-al doilea curs de dezvoltare profesională cu genericul „Gestiona-

rea eficientă a stresului”. Conform Hotărârii de Guvern nr. 17 din 12.02. 2021 cu privire la comanda de stat privind dezvoltarea profesională a

funcționarilor publici în anul 2021, au fost planificate spre realizare patru instruirii cu tematica respectivă. Scopul instruirii a fost dezvoltarea competențelor profesionale și personale de determinare a factorilor de stres cu care funcționarii se confruntă la locul de muncă și de utilizare a metodelor eficiente de gestionare a stresului. Timp de două zile, funcționarii publici, participanți la acest curs, s-au familiarizat cu conceptul de

stres, arderea profesională, consecințe ale stresului în muncă etc. Conținutul cursului s-a bazat pe exemple, instrumente și resurse care vor inspira participanții să aplice în activitatea lor zilnică tehnici și metode de înlăturare a sindromului de ardere profesională, detectarea rapidă și gestionarea stresului resimțit.

Aliona GIȚU,
specialist principal,
Departamentul dezvoltare
profesională, AAP

Prim-ministrul interimar, Aureliu Ciocoi, a participat la reuniunea șefilor de guverne ai țărilor UEE

Premierul interimar, Aureliu Ciocoi, a participat, recent, în format online, la reuniunea șefilor de guverne ai țărilor din Uniunea Economică Eurasiatică (UEE). În cadrul acestui aranjament regional, Republica Moldova are statut de observator.

Șeful Executivului a subliniat, în discursul său, interesul Republicii Moldova de a utiliza statutul de observator în cadrul acestui

aranjament pentru impulsivizarea relațiilor comercial-economice reciproc avantajoase cu statele-membre ale UEE. Interesul respectiv este dictat, inclusiv, de faptul că piețele statelor UEE sunt deja tradiționale pentru mulți producători și exportatori moldoveni.

„În condițiile în care pentru al doilea an consecutiv omenirea suportă o criză sanitară devenită dezastru-

oasă, cooperarea, sprijinul reciproc și solidaritatea nu sunt doar importante, dar și necesare în interacțiunea dintre națiunile noastre. Prin urmare, participarea Republicii Moldova ca observator în cadrul UEE vine să faciliteze creșterea eficienței legăturilor economice pentru implementarea unui număr de proiecte comune de infrastructură, creșterea volumului comerțului reciproc, atragerea investițiilor în agricultură și digitalizarea economiei”, a menționat premierul.

Aureliu Ciocoi a declarat că, în ciuda tuturor provocărilor create de pandemie, Guvernul dezvoltă măsuri optime de sprijinire a economiei interne și de depășire a crizei, îndreptându-și eforturile spre implementarea

proiectelor de infrastructură, transport și logistică, dar și crearea a noi locuri de muncă.

În acest sens, șeful interimar al Guvernului a reiterat faptul că anul trecut în Republica Moldova a fost aprobat Programul care prevede crearea a 18 platforme industriale multifuncționale, ceea ce ar permite atragerea investitorilor străini în țara noastră. Premierul a subliniat că, în prezent, în țara noastră sunt în curs de implementare 44 de proiecte pentru crearea și dezvoltarea platformelor industriale, iar pe întreaga perioadă de funcționare a parcurilor industriale existente, volumul investițiilor s-a ridicat la aproape 570 milioane de dolari, fiind create, în acest fel, peste 21.000 de locuri de muncă.

A fost semnată Foaia de parcurs revizuită privind democrația locală și regională în Republica Moldova

Dialogul pentru dezvoltarea democrației locale și regionale dintre Consiliul Europei și Guvernul Republicii Moldova a avansat cu semnarea Foi de parcurs revizuite privind democrația locală și regională în Republica Moldova.

Din partea Guvernului Republicii Moldova, Foaia de parcurs a fost semnată de către dna Liliana IACONI, Secretar general al Guvernului, iar din partea Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei (CALRE) aceasta a fost semnată de către dl Leendert VERBEEK, președinte al CALRE.

Pentru a asigura implementarea angajamentelor statuate în Foaia de parcurs, Guvernul Republicii Moldova a desfășurat un amplu proces de consultări publice cu autoritățile publice vizate pentru a agreea viitoarele activități.

De remarcat că, Foaia de parcurs revizuită reprezintă o continuitate logică a primei Foi de parcurs din 2016, fiind întocmită ca urmare a procesului de postmonitorizare a Republicii Moldova. Documentul revizuit prevede activități multiple la nivelul autorităților publice ce urmează a fi realizate pentru a asigura funcționarea democrației locale în țară. Preponderent Foaia de parcurs constituie instrumentul pentru punerea în aplicare a Recomandărilor CALRE.

În acest context, doam-

na Liliana Iaconi a declarat că, „Guvernul Republicii Moldova se angajează să consolideze capacitățile administrative ale autorităților administrației publice locale și să continue procesul de implementare a reformelor în domeniul descentralizării și autoguvernării”.

În continuare, Guvernul Republicii Moldova își reiterează angajamentul pentru consolidarea cooperării dintre CALRE și Republica Moldova în vederea ajustării cadrului legal din țara noastră conform principiilor statuate

în Carta Europeană a Autonomiei Locale.

Agenda de implementare a reformelor pentru dezvoltarea democrației locale și regionale în Republica Moldova și suportul din partea Consiliului Europei sunt esențiale în aspirațiile statului de a integra la nivel național principiile și valorile europene.

Republica Moldova a semnat Carta Europeană a Autonomiei Locale pe 2 mai 1996 și a ratificat-o pe 2 octombrie 1997. Carta a intrat în vigoare în Moldova pe 1 februarie 1998. Anterior, Republica Moldova a făcut obiectul mai multor vizite de monitorizare din partea delegațiilor CALRE, care au generat elaborarea Recomandărilor CALRE 179 (2005) și 322 (2012), Recomandării 411 (2018) și 436 (2019).

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC) a demarat, recent, discuțiile privind aplicarea la grantul oferit de Parteneriatul Global pentru Educație (PGE). Ședința a avut loc în regim online și a fost prezidată de ministrul Lilia Pogolșa. Echipa Parteneriatului Global pentru Educație a fost condusă de către Daisuke Kanazawa, coordonator pentru Republica Moldova în cadrul Secretariatului PGE.

Ministrul Lilia Pogolșa și-a exprimat gratitudinea pentru tot suportul acordat sistemului educațional din Republica Moldova de către PGE și partenerii de dezvoltare, în vederea promovării drepturilor copiilor și asigurării accesului echitabil la o educație de calitate.

„Astăzi ne-am convocat pentru a da start unei noi provocări în cooperarea cu Parteneriatul Global pentru Educație. După cum cunoaștem, PGE a acceptat expresia de interes a MECC pentru obținerea unui grant de 5 mln. \$ de la Fondul

MECC va aplica în acest an la un grant oferit de Parteneriatul Global pentru Educație

de multiplicare. Deoarece, condiția acestui grant este de a mobiliza, pentru fiecare dolar din grant - 3 \$ pe intern, la nivel de țară, de la partenerii externi, îi avem alături de noi pe principalii donatori - susținători ai MECC în cadrul acestei misiuni.” a menționat ministrul.

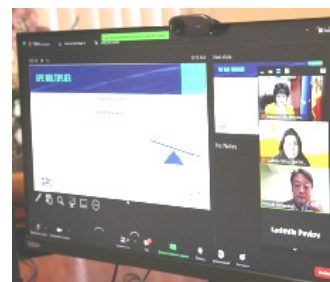
Grantul oferit de PGE, dar și contribuțiile financiare ale partenerilor de dezvoltare, vor fi canalizate spre realizarea priorităților Strategiei Educație 2030 și a Planului de Acțiuni pentru implementarea acesteia, dar și a

unor priorități ale sistemului, identificate în perioada pandemiei Covid-19. Domeniile prioritare de intervenție vor ține de: digitalizare, formarea inițială/continuă a cadrelor didactice și îmbunătățirea infrastructurii sistemului educațional. În acest sens, ministrul a creat un grup de lucru, care până la sfârșitul anului 2021 va lucra la dosarul de aplicare.

Partenerii Ministerului în această inițiativă sunt UNICEF Moldova, Delegația Uniunii Europene la Chișinău, Agenția Universitară a Fran-

cofoniei, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație și Fondul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Amintim că Parteneriatul Global pentru Educație este un partener durabil al MECC. În perioada 2006 – 2016 PGE a oferit un grant nerambursabil, în valoare de 13,2 milioane \$, în susținerea învățământului preșcolar, iar în ultimii doi ani a donat 70 mii \$ sistemului educației pentru a face față provocărilor pandemiei. De asemenea, la ora actuală, PGE susține financiar procesul de elaborare a Strategiei Educație 2030.

MECC a recepționat al doilea lot de laptopuri în cadrul Proiectului „Reforma Învățământului în Moldova”

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a recepționat cel de-al doilea lot de 7600 laptopuri din totalul celor 10 000 achiziționate în cadrul Proiectului „Reforma Învățământului în Moldova”.

La fel ca și primele 2400 de unități de tehnică, acestea vor fi transmise consiliilor raionale/municipale, care vor repartiza laptopurile către instituțiile de învățământ ce au raportat astfel de

necesități în rândul elevilor.

Laptopurile din primul lot au ajuns deja în raioanele și municipiile: Chișinău, Orhei, Ungheni și Căușeni. Repartizarea celui de-al doilea lot a început la 26 aprilie și va acoperi necesitățile din celelalte 31 de raioane/municipii din țară.

Amintim că, potrivit ultimelor date, colectate de MECC prin Sistemul Informațional de Management în Educație (SIME), 9484 de elevi din clasele

V-XII au nevoie de un calculator pentru a se conecta la lecțiile desfășurate online, informațiile fiind furnizate de către directorii instituțiilor de învățământ general. Prin urmare, această achiziție va acoperi integral nevoile elevilor din ciclul gimnazial și liceal pentru a avea acces la procesul educațional la distanță.

Proiectul „Reforma Învățământului în Moldova” este un împrumut investițional specific, acordat de Banca Mondială, implementat în perioada aprilie 2013 – aprilie 2022, care sprijină Guvernul Republicii Moldova prin finanțarea activităților ce vor consolida calitatea educației și vor duce spre un sector al educației mai eficient.

Sursa: Serviciul de presă al MECC

Comunitățile rurale din regiunile Cahul și Ungheni se dezvoltă datorită asistenței Uniunii Europene

Programul „EU4Moldova: regiuni-cheie” (2019-2024) susține dezvoltarea inteligentă, verde, incluzivă și sustenabilă a localităților din regiunile Cahul și Ungheni, pentru a asigura cetățenilor o calitate mai bună a vieții. Programul are un buget total de 23 de milioane de euro, este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).

Una din direcțiile de dezvoltare a comunităților rurale din regiunile Cahul și Ungheni constituie susținerea de Programul „EU4Moldova: regiuni-cheie” a Grupurilor de Acțiune Locală (GAL), ceea ce motivează implicarea activă a cetățenilor în dezvoltarea localităților de baștină. Astfel, pentru anul curent este preconizată lansarea proiectelor locale de promovare a turismului rural durabil, de dotare a grădinițelor cu echipament smart, de renovare a parcurilor și a stațiilor de așteptare a transportului public pentru a facilita mobilitatea comunitară, de sprijin pentru afacerile existente (dotarea cu echipament modern a brutăriilor, avicolelor sau mini-întreprinderilor de lactate) în 26 de comunități rurale. Satele, beneficiare de finanțare europeană, sunt membre a patru Grupuri de Acțiune Locală, câștigătoare ale programului de granturi, ediția 2020, desfășurat de Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie”.

Grupurile de Acțiune Locală „Lunca Prutului de Jos”, „Movila Măgură”, „Cișmeaua Sudului” și „Valea Halmagei” au beneficiat de asistență financiară în valoare totală de 200.000 de euro, fonduri europene, investite în proiecte de dezvoltare comunitară și de creare de noi locuri de muncă în satele din regiunile Cahul și Ungheni. Fiecare grup de acțiune locală, beneficiar de grant în valoare de 50.000 euro, a lansat apeluri locale de finanțare de proiecte.

„10 inițiative de dezvoltare vor contribui la valorificarea potențialului natural și atragerea de turiști în prima Rezervație a biosferei din Republica Moldova –

„Lunca Prutului de Jos”. Mă bucur că datorită grantului acordat, grădinița din satul Văleni se modernizează, urmând a fi dotată cu echipament SMART. De asemenea, vor fi renovate și dotate o cramă de vinuri, o brutărie, o unitate de producere a sosurilor și dulcețurilor după rețete tradiționale”, spune Silvia Știrbeț, președinta GAL „Lunca Prutului de Jos”.

În total, 47 de micro-proiecte de dezvoltare vor fi realizate în comunitățile rurale din regiunile Cahul și Ungheni. Noile proiecte vor crea zeci de noi locuri de muncă în cele 4 GAL-uri. Implementarea micro-proiectelor va contribui și la dezvoltarea durabilă a comunităților prin utilizarea tehnologiei LED pentru extinderea iluminatului public în câteva localități, dotarea companiilor locale cu tehnologii moderne și eficiente energetic, instalarea parcurilor pentru transport.

„Ne bucurăm că majoritatea satelor, membre ale GAL „Cișmeaua Sudului” vor beneficia de finanțare din grantul european. 12 inițiative au fost selectate din cele 34 depuse. În acest an, în satul Alexanderfeld va fi renovată o porțiune din parcul central, în s. Cișmichioi vor fi modernizate stațiile de transport public

din localitate, iar în Pelinei va fi instalat sistem de iriga-re pentru plantațiile de viță de vie și levănțică”, a descris câteva din proiectele câștigătoare Dumitru Ianul, manager GAL „Cișmeaua Sudului”.

Create relativ recent, GAL-urile atrag investiții importante la nivel comunitar datorită abordării europene LEADER, care e inovatoare și

logii ecologice în domeniul viticulturii, crearea unui parc multifuncțional, extinderea iluminatului public stradal, sunt câteva din totalul de 13 inițiative selectate ce vor fi realizate începând cu acest an în comunitățile-membre ale GAL „Valea Halmagei”, susține Elena Enachi, președintă GAL „Valea Halmagei”.

Acesta este primul apel de granturi pentru GAL-urile din regiunile Cahul și Ungheni, organizat de Programul EU4Moldova: Regiuni-cheie. Următorul apel de granturi va fi anunțat în 2022.

În prezent, în Republica Moldova sunt înregistrate 32 de Grupuri de Acțiune Locală care acoperă 35% din zonele rurale.

În ansamblu, printre obiectivele finale ale Programului „EU4Moldova: regiuni-cheie” (2019-2024) sunt: consolidarea capacităților instituționale ale administrațiilor publice locale din regiunile Cahul și Ungheni pentru a sprijini realizarea strategiei de dezvoltare socio-economică compatibilă cu mediul, pentru creșterea și dezvoltarea locală integrată; parteneriat îmbunătățit al părților interesate de dezvoltare locală (APL-uri - sectorul privat - grupuri comunitare) pentru a spori competitivitatea teritorială, devenind mai atrăgătoare pentru investiții; crearea de noi locuri de muncă și antreprenoriat etc., ceea ce, în ansamblu, va asigura o dezvoltare continuă durabilă a regiunilor Ungheni și Cahul.

Ina PRISĂCARU-ZGLĂVUȚĂ,
specialistă în comunicare,
Programul „EU4Moldova:
regiuni-cheie”

Cel puțin 12 noi locuri de muncă vor fi create datorită grantului acordat GAL „Valea Halmagei”. „Servicii mobile de vulcanizare, tehnolo-

Proiecte de dezvoltare regională

Conducerea Direcției politice dezvoltare regionale a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM), conducerea ADR Nord și specialiști din cadrul Secției managementul integrat al proiectelor și Secției monitorizare și evaluare ale ADR Nord au monitorizat trei proiecte de dezvoltare regională implementate de Agenție din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională, începând cu anul 2017. Totodată, la eveniment a participat o echipă de evaluatori de la Curtea de Conturi a Republicii Moldova.

Echipele de monitorizare s-au deplasat în raioanele Dondușeni, Râșcani și Glodeni, unde au discutat cu autoritățile publice locale și cu alte părți implicate despre măsurile privind asigurarea durabilității proiectelor finalizate și monitorizarea derulării lucrărilor la proiectele în derulare.

Valoarea totală a proiectului de modernizare

a serviciilor de alimentare cu apă din raionul Dondușeni, implementat în perioada 2019-2020, constituie 10,57 milioane de lei.

Proiectul a fost divizat după cum urmează:

Subproiectul 1: orașul Dondușeni, stația de pompare. Au fost efectuate lucrări de îngrădire a zonei de protecție a stației de pompare; a fost montată stația de pompare, formată dintr-un grup de 4 pompe; a fost construit drumul de acces spre sondele arteziene (4.113 m²) și au fost montate rețelele electrice aeriene pentru punerea în funcțiune a stației de pompare. **Subproiectul 2:** orașul Dondușeni, apeduct după calea ferată. Au fost montate rețele de distribuție cu o lungime totală de 7.200 m; au fost montate 15 cămine; au fost construite porțiuni de drum din pietriș și drum asfaltat. **Subproiectul 3:** satul Climăuți, raionul

Dondușeni. A fost construită fundația turnului; au fost montate 17.000 m de rețele; a fost construită 1 sondă arteziană și 47 de cămine de vizită; au fost efectuate lucrări de montare a unui 1 castel de apă, 5 hidranți, 1 pompă de drenaj, 1 stație de clorinare (containerizată) și 236 m de gard. A fost aplicat pavaj din plăci de trotuare pe o suprafață de peste 300 m² și îmbrăcăminte de beton asfaltic pe o suprafață de 2.610 m².

Noul sistem a asigurat accesul la apă sigură pentru 305 gospodării din satul Climăuți, precum și a creat oportunitate de conectare pentru circa 420 de gospodării ai orașului Dondușeni, 220 gospodării care la moment au înaintat solicitări.

Proiectul „Dezvoltarea infrastructurii de afaceri prin amenajarea pieței regionale angro și a spațiilor destinate activităților neagricole în raionul Râșcani” a fost lansat la sfârșitul anului 2017. Proiectul a fost divizat în două etape: prima etapă – finanțată din sursele FNDR, a doua – din sursele Consiliului raional Râșcani. Până în prezent, în cadrul proiectului au fost valorificați 14,78 milioane de lei. Pentru finalizarea lucrărilor au fost alocați încă

2,85 milioane de lei, bani ce urmează să fie valorificați până la sfârșitul anului curent. Costul total al proiectului, din sursele FNDR, constituie 16,86 milioane de lei.

Lucrările în cadrul proiectului „Construcția sistemelor de alimentare cu apă în 10 localități din lunca râului Prut, raionul Glodeni. Etapa I – comuna Cuhnești și comuna Balatina” au demarat în noiembrie 2020. În cadrul acestui proiect vor fi montate o stație de captare/pompare, o stație de tratare și un turn în satul Tomeștii Noi; vor fi efectuate lucrări de montare a 9,366 km de rețele; 10,713 km de aducție de la stația de tratare până la satele Cuhnești, Balatina, Tomeștii Noi; 2,33 km de conducte de canalizare gravitațională, de la stația de tratare către râul Căldărușa. Costul total al proiectului solicitat din sursele FNDR, conform cererii de finanțare, constituie 38,96 milioane de lei. Anul trecut, în cadrul proiectului au fost valorificați 19,29 milioane de lei. Pentru lucrările ce urmează să fie executate până la sfârșitul anului 2021 au fost alocați 19,67 milioane de lei.

Maria PRISACARI,
director ADR Nord,
doctorandă, AAP

Primari și contabili instruiți în domeniul finanțelor publice

Recent, Centrul de Instruire din cadrul Instituției Publice „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe” (I. P. „CTIF”) a desfășurat un curs de instruire cu genericul: „Introducere în managementul finanțelor publice”, desfășurat la distanță, pe platforma Zoom. La începutul sesiunii de instruire, Secretarul general al Ministerului Finanțelor, Iurie Pașinschi, a adresat un mesaj de salut tuturor participanților, care a remarcat interesul participanților pentru su-

biectul abordat, precum și preocuparea aleșilor locali și a contabililor pentru continuarea dezvoltării cunoștințelor și abilităților profesionale.

Agenda cursului de instruire a abordat o serie de subiecte cu privire la bugetul public național, printre care: cadrul legal (legislația și atribuțiile autorităților de-

liberative și executive; calendarul bugetar al APL; structura bugetelor UAT; Curtea de conturi; deficiențele stabilite la audierea APL.

La cursul de instruire „Introducere în managementul finanțelor publice”, desfășurat prin suportul Ministerului Finanțelor, au participat 34 de primari și contabili din întreaga țară.

Renata ATAMUSOV,
formator la Centrul de
instruire în finanțe al CTIF,
doctorandă, AAP

Cu susținerea Programului „Comunitatea Mea” primăria Ursoaia a soluționat problema inundațiilor

Programul „Comunitatea Mea”, finanțat de USAID și implementat de IREX, susține diverse inițiative civice din comunitățile Republicii Moldova, parteneri ale Programului, pentru soluționarea diverselor probleme și asigurarea unei bune guvernări la nivel local, având, în acest sens, și un Acord de colaborare cu Academia de Administrare Publică.

Un exemplu elocvent prezintă grupul civic din satul Ursoaia, raionul Căușeni, susținut de Program pentru a salva casele de la inundații.

Inundațiile erau de ani de zile o mare problemă pentru locuitorii satului Ursoaia. La fiecare ploaie mai puternică apa râului Tănătari ieșea din albia sa și inunda grădini, beciuri și străzi, iar oamenii nu-și puteau îngriji gospodăriile.

„Am ajuns la o situație de catastrofă, când albia râulețului și-a schimbat direcția de scurgere și provoca riscul de prăvălire a pilonilor de electricitate precum și risc pietonilor, care se deplasau spre centru și spre instituțiile publice”, ne-a comunicat primarul satului Ursoaia, doamna Elena Mărgineanu, care încerca să identifice soluții sustenabile pentru rezolvarea acestei probleme pe parcursul celor două mandate.

Problemă, care devenise un dezastru ecologic pentru comunitate și care solicita intervenții de urgență, a fost pusă pe agenda primarului și inclusă în Planul Strategic de Dezvoltare a satului. Mai mult, cetățenii afectați de inundații au creat un grup civic local, prin inițiativa

„Pune Umărul”, implementată de Programul „Comunitatea Mea” și s-au implicat în mobilizarea locuitorilor.

„Am mers ușă la ușă la toate gospodăriile și le-am lămurit care este chestia și că numai noi ne putem rezolva problemele noastre. Cu Programul Comunitatea Mea, finanțat de USAID și implementat de IREX, am elaborat și distribuit buletine informative, care au fost distribuite la fiecare gospodărie. În aceste buletine am explicat cetățenilor ce am reușit să facem, ce sarcini ne-am pus și ce mai avem de re-

alizat pe viitor”, mărturisește Galina Poloboc, o membră activă a grupului civic.

Grupul civic este o verigă importantă între cetățeni și autoritățile locale. Împreună au planificat activități de informare a cetățenilor pentru a aduce problema soluționării inundațiilor în atenția cetățenilor localității, dar și au depus demersuri către instituțiile raionale și agențiile de stat responsabile de mediu. Au fost organizate sondaje online pentru a aduna date care să fundamenteze amploarea problemei, au colectat contribuții

locale și au colaborat cu primăria pentru reabilitarea albiei râului Tănătari, ce traversează satul. Cu suportul Programului „Comunitatea Mea” cetățenii afectați de inundații au creat un grup civic local și s-au apucat de treabă. Astfel, prin intermediul unui parteneriat cu întreprinderea municipală, un agent economic local în comun cu grupul civic al cetățenilor au adâncit și au curățat aproximativ 5 km din albia râului. Urmare, fost înlăturat pericolul inundațiilor gospodăriilor și a fost îmbunătățită infrastructura adiacentă a râului, fiind construite două podețe pentru pietoni și automobile.

„Am copil mic și tremam mai ușor la toate organizațiile care ne trebuie: la oficiul poștal, punctul medical. Nu mai este o problemă de când a fost construit podețul și de când a fost curățită albia râulețului”, spune Svetlana Radu, locuitoare din satul Ursoaia.

Oamenii din localitate se declară mulțumiți de cele realizate. „Da, sunt mulțumiți, dar mai avem de lucru. Mai avem de nivelat, de sădit copăcei, de întărit malurile, pe care le facem tot împreună cu locuitorii și sper că o să avem bune rezultate”, continua Galina Poloboc, membră a grupului civic.

Programul „Comunitatea Mea” susține, actualmente, diverse inițiative civice în cele 77 de comunități, parteneri ale Programului. Prin intermediul acestor inițiative locale oamenii proactivi și dornici să transforme, să renoveze comunitățile rurale au posibilitate de a colabora cu autoritățile locale pentru a îmbunătăți viața concetățenilor.

Tatiana RUSU,
specialist comunicare,
Programul
„Comunitatea mea”

Înființat cu susținerea Uniunii Europene, Incubatorul de Afaceri din Cimișlia stimulează dezvoltarea economică

La inițiativa Consiliului raional Cimișlia, a fost fondată, acum șase ani, Instituția Publică „Incubatorul de Afaceri Cimișlia” (ICAM), în baza Matricei de Politici pentru Programul de Suport Sectorial „Stimularea Economică în zonele rurale”, finanțat de către Uniunea Europeană (UE) și implementat de către Organizația de Dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM).

„Incubatorul nostru, poartă managerul instituției, Alexandru Stamatov, a fost deschis oficial pe 23 aprilie 2015. Edificiul dispune de 22 de birouri cu dimensiuni diferite (de la 8 până la 111 metri pătrați), pentru activitate antreprenorială de producere și prestări servicii, plus o sală de conferințe bine dotată și amenajată pentru desfășurarea seminarelor, a meselor rotunde și a altor acțiuni de instruire”.

Sursa citată mai spune că la început UE a alocat mijloace financiare pentru derularea procesului de renovare a unei clădiri pustii de destinație publică, părăsită de multă vreme de către o unitate de carabinieri dislocată în orașul Cimișlia.

O atenție deosebită s-a acordat atunci la două aspecte: obținerea unui grad înalt de eficiență energetică (prin termoizolarea pereților, instalarea caloriferelor, crearea în apropiere a unei stații de cazane funcționabile la gaze naturale etc.), precum și asigurarea în permanență cu apă potabilă și cu rețea de canalizare a celor două etaje și a mansardei edificiului.

Pe parcursul activității IACM, a fost rezolvată și o altă problemă – cea a evacuării deșeurilor menajere, după ce autoritățile publice locale au amenajat, în imediata apropiere a Incubatorului, un spațiu special închis pentru colectarea gunoierului.

Alexandru Stamatov precizează că afacerile sunt găzduite în incubator pentru o perioadă de până la trei ani, cu posibilitatea de extindere a acestui termen (plus maxim doi ani). În acest interval de timp, firmele beneficiază de încăperi comode și utilitate cu cele necesare, de consultanță, de asistență pentru dezvoltarea parteneriatelor interne și internaționale, au acces la servicii de finanțare și de sprijin tehnic, de management al afacerilor. De, exemplu, opt firme au beneficiat de granturi în valoare de 1 milion 424,5 mii de lei pentru dezvoltarea afacerilor, iar alți șapte rezidenți au obținut consultanță pentru elaborarea proiectelor cifrate la 1 milion și 500 de mii de lei.

Potrivit lui Viorel Bostan, consultant al Incubatorului de Afaceri Cimișlia, de la înființarea acestei instituții și până în prezent, aici au pornit activitatea antreprenorială 41 de agenți economici, cu un total de peste 170 de locuri de muncă.

Actualmente, în cadrul IACM activează 17 firme, care prestează o varietate de produse și servicii: construcția și reparația drumurilor; construcție, reconstrucție și deservirea utilajelor de gaze naturale cu modernizarea sistemelor de încălzire, canalizare, apeducte; activități referitoare la sănătatea umană; confecționarea îmbrăcăminte pentru copii; școală de limbi străine; servicii de

contabilitate; construcții ingineresti, reconstrucții, restaurări; servicii IT; salon de înfrumusețare; servicii juridice; Call Center; activități în agricultură; servicii de taxi etc.

Acești 17 rezidenți ai Incubatorului de Afaceri Cimișlia au 72 de angajați, inclusiv 20 de femei și 22 de tineri. În anul precedent, cifra lor de afaceri a constituit circa 27,5 milioane de lei, iar în primul trimestru al acestui an a constituit peste 1 milion 775 de mii de lei.

Printre antreprenorii care activează în timpul de față la Incubatorul de Afaceri Cimișlia se numără și Ludmila Ciubotaru, administratoare a Societății cu Răspundere Limitată (SRL) „Dancing-Sport”. După cum am fost informați, întreprinderea se ocupă cu fabricarea îmbrăcăminte sportive, după ce a câștigat un grant în valoare de 140 de mii de lei, bani cu care a procurat șapte mașini de cusut din China.

„Am încheiat contract de locațiune cu această instituție la 26 noiembrie

2018, ni se destăinuiește Ludmila Ciubotaru. Înainte de pandemie aveam multe comenzi – din SUA, din Italia, Turcia, dar și din țara noastră: din Chișinău, din Hâncești, din alte localități. Odată cu izbucnirea pandemiei de coronavirus, ne vine mai greu – ne concentrăm, în special, pe orașul Cimișlia. În anul trecut, bunăoară, cifra de afaceri a constituit numai 136 de mii și 600 de lei, iar în primele trei luni ale anului de față – doar 10 mii de lei. Dar sperăm să scăpăm repede de COVID și să ne îmbunătățim activitatea. Avem de gând să ne mai aflăm aici și după expirarea contractului de locațiune, adică să-l prelungim încă pe doi ani”, afirmă directoarea SRL „Dancing-Sport”.

Pe lângă funcția de bază, confecționarea îmbrăcăminte pentru sport, cele câteva angajate de aici se mai

ocupă, la un utilaj special, și cu brodarea costumelor populare.

Din discuțiile pe care le-am purtat la IACM, am înțeles că administrația de aici privește cu optimism în viitor și speră că activitatea acestei instituții va cunoaște o dezvoltare mult mai mare odată cu revenirea la starea normală după depășirea crizei pandemice în Republica Moldova.

Ion CIUMEICĂ,
reporter,
„Gazeta de Sud”

Republica Moldova, împreună cu România, au depus dosarul multinațional „Arta cămășii cu alțiță - element de identitate culturală în România și Republica Moldova” pentru înscrierea elementului în Lista Reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității.

Dosarul a fost realizat cu participarea grupurilor naționale de experți din Republica Moldova și România, elaborarea sa fiind coordonată de către Ministerul Culturii din România. Pe parcursul anilor 2019-2021, grupurile naționale de lucru din Republica Moldova și România au efectuat lucrări de cercetare, documentare, inventariere a elementului cămașa cu alțiță, inclusiv în localitățile rurale și urbane, au realizat filmul de promovare, în conformitate cu standardele UNES-

Arta cămășii cu alțiță - element de identitate culturală în România și Republica Moldova

CO, precum și broșura de promovare.

Grupul de lucru din Republica Moldova constituit din experții Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală și Centrului Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial a elaborat dosarul de patrimoniu al elementului Arta cămășii cu alțiță - element de identitate culturală, care reprezintă o cercetare amplă a elementului și cuprinde informații referitoare la denumirile locale și regionale, arealul de manifestare, răspândirea cămășii cu alțiță pe teritoriul actual al Republicii Moldova, reperele etnografice și istoriografice, descrierea elementului: materii prime, instrumentarul de lucru, croiul, decorul, tehnicile de broderie, cromatică, motivele, practicantii, semnificația socio-culturală, precum și cadrul legal în domeniul protejării patrimoniului cultural imaterial și măsurile ce urmează a fi implementate de către toate instituțiile din domeniu. Elementul a fost clasat în Registrul național al patrimoniului cultural imaterial

al Republicii Moldova prin Ordinul nr. 105/2021.

Dosarul cuprinde viabilitatea elementului în prezent și prezintă răspândirea practicilor și tehnicilor legate de coaserea și purtarea cămășilor cu alțiță. Reperele istoriografice și etnografice completează imaginea elementului din perspectivă temporală, demonstrând importanța sa atât în viața comunităților rurale, cât și a elitelor.

Sunt prezentate etimologia cuvântului alțiță, diversitatea regională a elementului, cu menționarea materiilor prime, a instrumentarului de lucru, a croiului, a modalităților de structurare a decorului, a motivelor decorative, a tra-

tării lor plastice și a cromaticii.

Un loc aparte a fost alocat prezentării elementelor socio-culturale asociate cămășii cu alțiță, funcției sale comunicaționale, stării actuale a elementului, precum și cadrului general de protejare, conservare și salvagardare a acestuia, cu măsurile generale și punctuale.

Prin înscrierea cămășii cu alțiță în Lista Reprezentativă UNESCO, Republica Moldova își asumă angajamentul să asigure viabilitatea elementului prin elaborarea și implementarea de politici la nivel național și local, dar și să promoveze această piesă de port popular prin organizarea evenimentelor cu caracter național și internațional.

NOTĂ. Republica Moldova și România au promovat deja trei dosare transnaționale în Lista Reprezentativă UNESCO a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității: „Colindatul în ceată bărbătească” (2013), „Tehnici tradiționale de realizare a scoarței” (2016), „Practicile culturale asociate zilei de 1 Martie” (2017).

Sursa: MECC

Abonarea 2021

Continuă abonarea pentru anul 2021 la revista științifico-metodică trimestrială **„ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **„FUNCȚIONARUL PUBLIC,”** publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista **„Administrarea Publică”** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul **„Funcționarul Public”** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLADÎCA - șef Direcție editorială

Ion AXENTI - specialist principal

Ana-Laura PAȘNIC - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

MD 2070

mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 300.

Bun de tipar 11.05.2021

CONTACTE:

E-mail: aap.editura@yahoo.com

Tel: 0- 22- 28-40-78

